

zagsman dat dit dan voor 'onze kleinkinderen of onze kinderen' zou zijn weggelegd, antwoordde Thamrin in volle ernst dat zagsman zelf dit nog wel eens zou kunnen meemaken.<sup>1</sup>

Eind april '40 werd aan de PID gerapporteerd dat o.m. Thamrin en Ratu Langie hadden deelgenomen aan 'een afscheidsfuif', welke een van spionage verdachte Japanse zakenman aan 'zijn inheemse kennissen' had aangeboden.<sup>2</sup>

Kort na 10 mei '40 kwam bij de PID weer een nieuw bericht binnen, nu afkomstig van de resident van Batavia; aan deze was namelijk 'onder aanbod van ede' door een Nederlander verklaard,

'dat hij op 10 mei j.l. met de dagexpress naar Soerabaja had gereisd samen met Thamrin die zich toen tegenover hem had uitgelaten dat het in het belang van Indië was, indien een grote mogendheid, Duitsland of Japan, Indië in bezit kreeg, aangezien de Inlandse bevolking daarvan meer te verwachten had dan van Holland.'<sup>3</sup>

Enkele dagen later reageerde Thamrin op Nederlands capitulatie en op het vertrek van de regering naar Londen op een wijze die het gouvernement hogelijk irriteerde: in de Volksraad stelde hij namelijk de vraag of de verplaatsing van de regeringszetel wel in overeenstemming was met de bepalingen van de Grondwet. Hij schreef bovendien op 17 mei (maar dat wist het gouvernement toen niet) een brief aan de hoofdredacteur van het in Batavia verschijnende dagblad *Pemandangan*, Tabrani, waarin hij deze aanspoorde, het vertrek naar Londen van de koningin en van het kabinet-de Geer scherp te veroordelen. Hoe die brief precies luidde, is niet bekend – aan Koch werd, zo schreef deze later, 'door iemand die de inhoud . . . kende, verzekerd dat, ware een Nederlander de schrijver geweest, de smartelijk-teleurgestelde, goed-Nederlandse geest ervan waardering zou hebben verdiend.'<sup>4</sup>

Hoe dat zij, Tabrani begreep dat de brief, viel hij het gouvernement in handen, voor Thamrin bezwarend zou zijn – in oktober '40, toen hij na een conflict met Thamrin zijn hoofdredacteurschap neerlegde en als journalist bij de Regeringspubliciteitsdienst ging werken, had hij van de brief een cliché laten vervaardigen.

Het ontging de PID niet dat Thamrin op 31 augustus '40, de zestigste verjaardag van koningin Wilhelmina, de Nederlandse vlag niet had

<sup>1</sup> A.v. <sup>2</sup> A.v., p. 4. <sup>3</sup> A.v. <sup>4</sup> D. M. G. Koch: *Batig Slot*, p. 158.